

СТАНОВИЩЕ

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ гр. ПЛОВДИВ	
Вх. № <u>1076</u>	Дело № <u>135</u>
Получено на <u>09.09.2016</u>	

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1 Растениевъдство, научната специалност „Овощарство“.

Автор на дисертационния труд: Тодор Донков Донков, редовен докторант към катедра „Лозарство и овощарство“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: „Изследване на някои сортоподложкови комбинации за сливи и кайсии“

Рецензент: доц. д-р Мариета Костадинова Нешева, Институт по овощарство-Пловдив, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1 Растениевъдство, научната специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения“, определена за член на научното жури със заповед № РД-16-777/23.06. 2026 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Темата на дисертационния труд е актуална и с важно научно-приложно значение за съвременното овощарство в България. Сливата и кайсията са традиционни и икономически значими овощни видове, но производството им в страната все още до голяма степен се основава на екстензивни насаждения, създадени основно с подложката семенна джанка. Тя се характеризира с висока адаптивност, но и с редица недостатъци, свързани с хетерогенност на растенията, образуване на множество издънки и ограничени възможности за интензификация на производството. В условията на променящи се почвено-климатични условия и необходимост от повишаване на продуктивността и икономическата ефективност, проучването на подходящи подложки за различни сортове сливи и кайсии представлява съществен интерес за науката и практиката. В този контекст дисертационният труд разработен от Тодор Донков Донков е актуален, насочен към получаването на научно обосновани данни за взаимодействието между подложка и сорт и възможностите за използване на по-слабо растящи и по-ефективни подложки за интензификация на производството.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана и е насочена към проучване и оценка на влиянието на различни подложки върху растежните и репродуктивните особености на съвременни сортове сливи и кайсии в питомник и овощно насаждение, с оглед определяне на най-подходящите сортоподложкови комбинации за конкретните почвено-климатични условия.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е написан на 148 страници и включва всички необходими раздели. Резултатите са добре онагледени в 36 фигури, 28 таблици и 7 снимки, което позволява да се получи пълна и реална представа за установените тенденции.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Много добро впечатление прави подробният литературен обзор с включени 342 източника, от които 21 на кирилица и 321 на латиница. Раздел „Резултати и обсъждане“ е изграден на база на обстоен и задълбочен анализ, отразяващ поведението и влиянието на различните сортоподложкови комбинации върху растежните и репродуктивните прояви на сортовете в насаждения. Проучено е и поведението на подложките и растежните прояви, които индуцират върху присадените сливови и кайсиеви сортове и в питомник.

5. Приноси на дисертационния труд.

Въз основа на получените резултати са формулирани 3 приноса с оригинален научен характер, 5 научно-приложни и 2 с потвърдителен характер, по-важните от които са:

Научни приноси

1. За първи път в България е получена обширна информация за подложките прасковено-бадемови хибриди GF 677 и Garnem с междинник Стенлей и влиянието, което те оказват върху растежните и репродуктивни прояви на кайсиевия сорт Харгранд в разсадник и насаждение.
2. За първи път в България е получена обширна информация за подложките прасковено-бадемови хибриди GF 677 и Garnem с междинник Стенлей и влиянието, което те оказват върху фенофазата цъфтеж на кайсиевия сорт Харгранд.
3. За първи път в България е получена информация за подложките прасковено-бадемови хибриди GF 677 и Garnem с междинник Стенлей и влиянието, което те оказват върху физиологични показатели на растенията от кайсиевия сорт Харгранд.

Научно-приложни приноси

1. Проучваните подложки прасковено-бадемови хибриди GF 677 и Garnem с междинник Стенлей осигуряват добра съвместимост на кайсиевия сорт Харгранд.
2. Проучваните подложки Wavit и Ishtara имат добра съвместимост с включените в изследването сливови сортове.
3. Прасковено-бадемовите хибриди с междинник Стенлей индуцират по-висока продуктивност върху кайсиевия сорт Харгранд спрямо традиционно използваната у нас семенна джанка без междинник.
4. Подложките прасковено-бадемови хибриди GF 677 и Garnem с междинник Стенлей в комбинация с кайсиевия сорт Харгранд, както и подложките Ishtara и Wavit в комбинация с включените в проучването сливови сортове, не дават издънки за разлика от традиционно използваната семенна джанка.
5. Като резултат от нашето проучване можем да препоръчаме използването на подложките прасковено-бадемови хибриди GF 677 и Garnem с междинник Стенлей за производството на кайсиеви плодове, като добра алтернатива в

сравнение с традиционно използваната подложка семенна джанка (*Prunus cerasifera*).

6. Критични бележки и въпроси.

Фенологичните фази в дисертационния труд са отчитани по скалата на Недев и кол. За постигане на по-добра международна съпоставимост на получените резултати препоръчвам в бъдещата си научноизследователска работа докторантът да използва международната BBCH скала.

Във връзка с представените резултати бих искала да поставя следните въпроси:

1. Тъй като от раздел „Материали и методи“ не става достатъчно ясно по какъв начин е определено препоръчителното разстояние на засаждане, на каква методична основа и по какъв начин е изчислено препоръчителното разстояние на засаждане за отделните сортоподложкови комбинации при слива и кайсия?
2. Като се има предвид, че при сливата семенната джанка осигурява най-висок сумарен добив от дърво, докато подложките Ishtara и Wavit ограничават вегетативния растеж и не образуват издънки, коя от изследваните подложки бихте препоръчали за създаване на сливово насаждение и на кои показатели се основава тази препоръка?

7. Публикувани статии и цитирания.

Докторантът е представил 3 научни публикации във връзка с дисертацията, реферирани в световната база данни CABl, Web of science (all database). Научните публикации носят общо 30 точки, с които докторантът покрива минималните национални изисквания от ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение. Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди присъди на Тодор Донков Донков образователната и научна степен **„доктор“** по научната специалност „Овощарство“.

Дата: 08.09.2016 г.
гр. Пловдив

Подписите в този документ са
заличени

във връзка с чл.4, т.1 от Регламент
(ЕС) 2016/679
(Общ Регламент относно защитата
на данни).